

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:

Datum:
2019-05-29

Diarienummer:
KSN-2019-1320

Riktlinje för pendlarparkeringar

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning och Bakgrund	3
Syfte.....	3
Avgränsning.....	3
Definition och begrepp.....	3
Riktlinjer för planering och prioritering	4
Riktlinjer för planering av pendlarparkeringar.....	4
Riktlinjer för prioritering av pendlarparkeringar.....	5
Lagbestämmelser och krav	6
Ansvar för planering, byggande och förvaltning av pendlarparkeringar.....	6
Ansvar Region Uppsala	6
Ansvar Trafikverket.....	6
Ansvar Uppsala kommun.....	6
Ansvar Uppsala parkering AB	7
Genomförande – aktiviteter och ansvar	7
Uppföljning	8
Spridning.....	8
Relaterade dokument.....	8

Inledning och Bakgrund

Den kommunövergripande översiktsplanen för Uppsala kommun ger en ram för Uppsala att växa i. Inriktningen är att en allt större del av resorna i Uppsala tätort men också landsbygden ska ske med gång, cykel och kollektivtrafik. Målet är att 75 procent av resandet inom Uppsala stad ska ske med gång, cykel och kollektivtrafik 2050. Detta ställer även krav på hur man reser in till Uppsala tätort. En målsättning är också att i staden, i prioriterade tätorter och längs kollektivtrafikstråken på landsbygden är det möjligt att nå vardagsfunktioner (dagligvarubutiker, förskola, park eller natur) inom cirka tio minuter med gång, cykel eller kollektivtrafik. En regional arbetsmarknad och Arlanda nås på 60 minuter med kollektivtrafik.

Pendlarparkeringar ska här kunna öka tillgängligheten till kollektivtrafiken på landsbygden där de ska utgöra ett heltäckande system som medger för boende utanför de större vägstråken lättare ska kunna använda kollektivtrafiken, särskilt för resor till Uppsala stad. Pendlarparkeringar ska ses som en länk i ett "dörr-till-dörr"-perspektiv och därmed en del i kollektivtrafiksystemet.

Riktlinjen konkretiserar översiktsplanen gällande frågan om pendlarparkeringar vilket ligger i linje med hur översiktsplanen anger att frågan ska hanteras. Riktlinjen bidrar även till genomförandet av landsbygdsprogrammet.

Syfte

En viktig förutsättning för att kunna stärka resandet med mer klimatvänliga transporter är att det finns tillgängliga, trygga och effektiva pendlarparkeringar där byten kan ske mellan olika transportslag. För att åstadkomma en mer kontinuerlig utbyggnad av denna funktion är riktlinjens syfte framförallt följande:

- Tydliggöra ansvarsfördelning för planering, byggande och förvaltning (drift och underhåll inklusive bevakning och regeluppföljning) av pendlarparkeringar både gentemot externa parter samt mellan kommunens olika delar, såsom förvaltningar och bolag.
- Fastställa riktlinjer för planering och prioritering av pendlarparkeringar.

Avgränsning

Riktlinjen förtydligar översiktsplanens ambitioner med att bygga ut ett heltäckande system av pendlarparkeringar i de radiella stråken in mot Uppsala tätort. Den ligger i linje med intentionerna i policy för hållbar utveckling. Den bidrar också till att genomföra landsbygdsprogrammet när det gäller denna del. Denna riktlinje omfattas av programmet för mobilitet och trafik när den är antagen.

Definition och begrepp

I kommunens översiktsplan beskrivs pendlarparkeringar på landsbygd på följande sätt:

Pendlarparkering är en plats för samåkning och plats för byte av färdmedel. Parkeringarna utgör tillsammans med en hållplats en omstigningsplats. Hur de är placerade, utformade och utrustade, är viktiga för utvecklingen av miljövänliga resor. Pendlarparkeringar fyller främst en funktion för byte mellan cykel, bil, regional kollektivtrafik och samåkning.

Detta ger att oavsett var en pendlarparkering är belägen används begreppet pendlarparkering och inte infartsparkering som ofta används för parkeringsplatser som kan utgöra en omstigningsplats i kanten av en tätort.

Riktlinjer för planering och prioritering

Riktlinjer för planering av pendlarparkeringar

Nedan beskrivs ett antal insatsområden med förhållningssätt som identifierats utifrån bl.a. översiktsplanens intentioner samt nulägesbeskrivningen i detta dokument. Dessa ska vägleda det långsiktiga arbetet med pendlarparkeringar.

Marktillgång: För att det ska ske en utbyggnad av pendlarparkeringar i linje med översiktsplanen behöver marktillgången säkras via avtal eller markinköp. Eftersom att dessa processer tar tid är det viktigt att frågor om markåtkomst kommer med tidigt i planeringsprocessen.

Behov av planprocess och planläggning: Det är viktigt att frågan om behov av planläggning eller ändring av befintliga detaljplaner kommer med tidigt i processen. Detta eftersom att det kräver längre planeringshorisonter.

God standard och större enhetlighet: För att utveckla trygga och säkra pendlarparkeringar med god standard behöver ett eller flera koncept utvecklas som anpassas till förutsättningar till läget och vad som är ekonomiskt försvarbart. Pendlarparkeringarnas standard ska i så stor utsträckning som möjligt ligga i linje med region Uppsalas principer för pendlarparkeringar för att säkra statlig medfinansiering. Detta omfattar även de befintliga pendlarparkeringar som pekats ut i översiktsplanen där planerings- och prioriteringsriktlinjerna ger vägledning kring vilka som är intressanta att utveckla.

Parkeringsregler, övervakning samt kontinuerlig uppföljning: De pendlarparkeringar som Uppsala kommun idag äger och de som tillkommer genom utbyggnad behöver regleras så att de används på ett tillfredställande sätt. Risken finns annars att pendlarparkeringen används felaktigt. Det behöver sedan ske en kontinuerlig övervakning av platsen för att säkerställa regelefterlevnad och belägningsgraden behöver återkommande följas upp för att balansera utbud mot efterfrågan.

Riktlinjer för prioritering av pendlarparkeringar

Utveckla pendlarparkeringar i lägen långt ut i systemet: Långa resor med kollektivtrafiken innebär ett mer effektivt nyttjande av vägsystemen regionalt och lokalt samt minskad trängsel och klimatpåverkan. Därför är lägen för pendlarparkeringar långt ut i systemet från Uppsala tätort sett särskilt intressanta och prioriterade i första hand. Lägen i och i närheten av Uppsala tätort är prioriterade i ett senare skede då förutsättningar för framkomligheten i staden förändras. Detta ställningstagande måste förhålla sig till politiska prioriteringar.

Utveckla pendlarparkeringar i goda kollektivtrafiklägen och de starka kollektivtrafikstråken: Översiktsplanen pekar på behovet av pendlarparkeringar för att göra kollektivtrafiken mer attraktiv på landsbygden. Det ska etableras ett system av pendlarparkeringar i de radiella stråken. Det är viktigt att funktionen utvecklas på platser där det finns förutsättningar för kollektivtrafiken att öka, dvs där det finns ett visst resande idag som ökar, ett växande upptagningsområde samt god tillgänglighet till platsen.

Utveckla pendlarparkeringar för att stärka tågresandet: Tåg är en attraktiv kollektivtrafikform med hög komfort och en stor räckvidd. Därför är de stationslägen som finns i kommunen särskilt viktiga att utveckla för att stärka kombinationsresor. I detta sammanhang handlar det om Storvreta, Vattholma och Skyttorp. Här är det särskilt viktigt att säkerställa att möjligheterna för parkering av bil och cykel möter den efterfrågan som finns.

Utveckla pendlarparkeringar där det råder brister i vägkapacitet och trafiksäkerhet: I flera stråk in mot Uppsala växer trafikarbetet samtidigt som vägkapaciteten är begränsad. Många gånger är dessa stråk relativt tätbefolkade med expansiva planer från kommunens sida. Det är därför av särskild vikt att prioritera dessa stråk för etablering av pendlarparkeringar och på så sätt begränsa trängsel och trafiksäkerhetsproblem.

Samordna flera funktioner och skapa synergier: Aktivt välja lägen som ger möjligheter till att blanda funktioner och skapa synergier. Detta för att bättre ta tillvara på de förutsättningar och möjligheter som skapas på en plats. T.ex. när det gäller parkeringsplatser för cykel och återvinningsstationer samt nyttja lägen nära basservice och andra viktiga samhällsfunktioner.

Lagbestämmelser och krav

Gällande lagstiftning på området som plan och bygglagen och miljöbalken tillämpas vid planering, projektering och produktion av pendlarparkeringar.

Riktlinjen innebär ett förtydligande av översiktsplanen och bidrar till genomförande av vissa av landsbygdsprogrammets aktiviteter.

Ansvar för planering, byggande och förvaltning av pendlarparkeringar

Enligt det avtal som finns mellan länets kommuner och region Uppsala gör gällande att kommunerna ansvarar för investeringar liksom underhåll och skötsel av pendlarparkeringar om detta inte ankommer på annan väg/banhållare eller inget annat avtalats med Region Uppsala.

Ansvar Region Uppsala

Region Uppsala ansvarar för driften av kollektivtrafiken och hållplatsanläggningar, det vill säga busskurer. Region Uppsala ansvarar tillsammans med Trafikverket för beviljande av statlig medfinansiering enligt avsatta medel i länstransportplanen för pendlarparkeringar. Region Uppsala har också tagit fram principer för pendlarparkeringar för att förtydliga vad för standard pendlarparkeringar ska ha för att beviljas statlig medfinansiering.

Ansvar Trafikverket

Trafikverket äger och förvaltar ett fåtal pendlarparkeringar i Uppsala kommun. Trafikverket bekostar ibland pendlarparkeringar i samband med mer omfattande vägprojekt kopplat till större väg likt riks- och europavägar. Trafikverket är med och godkänner samt administrerar statlig medfinansiering till t.ex. pendlarparkeringar.

Ansvar Uppsala kommun

Om inget annat avtalas eller att det ankommer på annan väg/banhållare ansvarar Uppsala kommun för:

- Investeringar liksom underhåll och drift av pendlarparkeringar enligt gällande avtal.
- Parkeringsreglering och vägskyltning av pendlarparkeringen.
- Fördjupad uppföljning av beläggningen av pendlarparkeringar.
- Bedöma behovet av samt besluta kring betalsystem för pendlarparkeringar.
- Markförvärv och arrendeavtal för att underlätta byggnation av pendlarparkeringar.
- Eventuell planläggning.

Ansvar Uppsala parkering AB

Uppsala parkering AB (UPAB) ansvarar för:

- Övervakning av pendlarparkeringar (inkluderar även bedömning av belägningsgrad) som kommunen äger och förvaltar eller på annat sätt ansvarar för.
- Bedömning av behov av laddinfrastruktur samt investeringar i densamma.
- Viss uppföljning av belägningsgrad.
- Etablering av betalsystem.

Genomförande – aktiviteter och ansvar

När det gäller genomförandet av denna riktlinje,

Kommunstyrelsen ansvarig nämnd

- övergripande genomförande, uppföljning och aktualitetsbedömning av denna riktlinje.
- att en samordningsgrupp tillsätts med ansvar för genomförandet av utbyggnaden av pendlarparkeringar.
- eventuella markinköp och/eller att arrendeavtal tas fram för etablering av pendlarparkeringar.

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarig nämnd

- investering och byggande av pendlarparkeringar liksom en löpande drift och underhåll av de pendlarparkeringar som Uppsala kommun idag äger eller på annat sätt ansvarar för via avtal.
- etablerar en ändamålsenlig parkeringsreglering och vägskyltning
- säkerställer en fördjupad uppföljning av belägningsgrad.
- bedöma behovet av samt besluta kring betalsystem för pendlarparkeringar.
- översyn av de befintliga pendlarparkeringars standard som Uppsala kommun äger och förvaltar samt övriga som bedöms vara intressanta.
- utveckla koncept för att bygga trygga och säkra pendlarparkeringar med god standard

Plan och byggnadsnämnden ansvarig nämnd:

- eventuell planläggning av mark eller ändring av gällande detaljplaner.

Uppsala parkering AB säkerställer:

- Att det sker en bedömning av samt investering i laddinfrastruktur.
- En ändamålsenlig övervakning (inklusive bedömning av belägningsgrad).
- Etablering av betalsystem om behov föreligger.

Uppföljning

Riktlinjen följs upp vartannat år i samband med mål och budget.

Spridning

Riktlinjen sprids via Uppsala kommuns hemsida.

Relaterade dokument

Översiktsplan, Uppsala kommun, 2016

Policy för hållbar utveckling 2017

Landsbygdsprogram, Uppsala kommun, 2019-2025

Principer för pendlarparkeringar, region Uppsala, 2019